

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

MERGEN VE DİĞERLERİ / TÜRKİYE DAVASI

(Başvuru No. 44062/09, 55832/09, 55834/09, 55841/09 ve 55844/09)

KARAR

STRAZBURG

31 Mayıs 2016

İşbu karar Sözleşme'nin 44 § 2 maddesinde belirtilen koşullar çerçevesinde kesinleşecek olup bazı şekli değişikliklere tabi tutulabilir.

© T.C. Adalet Bakanlığı, 2016. Bu gayri resmi çeviri, Adalet Bakanlığı, Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü, İnsan Hakları Daire Başkanlığı tarafından yapılmış olup, Mahkeme'yi bağlamamaktadır. Bu çeviri, davanın adının tam olarak belirtilmiş olması ve yukarıdaki telif hakkı bilgisiyle beraber olması koşulu ile Adalet Bakanlığı, Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü, İnsan Hakları Daire Başkanlığına atıfta bulunmak suretiyle ticari olmayan amaçlarla alıntılanabilir.

Mergen ve diğerleri / Türkiye davasında,*Başkan,*

Julia Laffranque,

Yargıçlar,

Işıl Karakaş,

Paul Lemmens,

Valeriu Griçco,

Ksenija Turković,

Jon Fridrik Kjølbro,

Georges Ravarani,

ve *Bölüm Yazı İşleri Müdürü*, Stanley Naismith'in katılımıyla Daire olarak toplanan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (İkinci Bölüm), 10 Mayıs 2016 tarihinde gerçekleştirdiği kapalı oturumdaki müzakereler sonucunda anılan tarihte aşağıdaki kararı vermiştir:

USUL

1. Türkiye Cumhuriyeti aleyhine açılan (44062/09, 55832/09, 55834/09, 55841/09 ve 55844/09 No.'lu) davanın temelinde, Türk vatandaşları olan, Tijen Mergen, Şükriye Varlık, Perran Yorgancıgil, Belkıs Bağ ve Nursel Gülter'in ("başvuranlar"), 11 Ağustos (birinci başvuranla ilgili olarak) ve 8 Ekim 2009 (diğer dört başvuranla ilgili olarak) tarihlerinde, İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunması'na İlişkin Sözleşme'nin ("Sözleşme") 34. maddesi uyarınca yapmış oldukları beş başvuru bulunmaktadır.

2. Birinci başvuran, İstanbul Barosu'na bağlı Avukat, K. Bayraktar tarafından temsil edilmiştir. Diğer dört başvuran ise yine İstanbul Barosu'na bağlı Avukat, H. Karataş tarafından temsil edilmiştir. Türk Hükümeti ("Hükümet") kendi görevlisi tarafından temsil edilmiştir.

3. Başvuranlar özellikle, Sözleşme'nin 5. maddesinin 1. fıkrasının ihlal edilmesinden şikâyet etmektedirler.

4. 44062/09, 55834/09, 55841/09 ve 55844/09 No.'lu başvurulara ilişkin olarak, sırasıyla 12 Aralık 2013, 26 Ağustos 2013, 1 Ekim 2013 ve 20 Eylül 2013 tarihlerinde, başvuranların Sözleşme'nin 5. maddesinin 1. fıkrasına ilişkin şikâyetleri Hükümete bildirilmiş ve bu başvuruların diğer şikâyetler ile ilgili kısmının kabul edilemez olduğuna karar verilmiştir. 55832/09 No.'lu başvuru ise 28 Mart 2013 tarihinde Hükümete bildirilmiştir.

OLAYLAR

I. DAVANIN KOŞULLARI

5. Başvuranlar, sırasıyla 1959, 1947, 1950, 1949 ve 1950 doğumlu olup, İstanbul'da ikamet etmektedirler.

A. Başvuranların çalışmaları ve Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği

6. Olayların meydana geldiği dönemde, birinci başvuran, Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği ("ÇYDD" veya "dernek") tarafından düzenlenen, "*Baba beni okula gönder*" isimli kampanyaya maddi destek sağlayan Doğan Medya Grubu'nun Yönetim Kurulu üyesiydi. Birinci başvuranın ÇYDD derneğine üyeliği bulunmamaktaydı.

İkinci başvuran, emekli bir öğretmendir. Olayların yaşandığı dönemde, ikinci başvuran, derneğin Avcılar Şubesi'nin başkanı olarak görev yapmaktaydı.

Üçüncü başvuran, derneğin Kâğıthane Şubesi'nin eski başkanıdır. Olayların meydana geldiği dönemde, üçüncü başvuran, dernek bünyesinde sayman olarak görev yapmaktaydı.

Dördüncü başvuran, olayların yaşandığı dönemde, derneğin Kartal Şubesi'nin eski başkanı olarak görev yapmaktaydı.

Beşinci başvuran ise söz konusu dernek bünyesinde gönüllü olarak çalışmaktaydı.

7. 1989 yılında kurulan ve kız çocuklarının eğitimini desteklemeyi amaç edinen bu dernek hâlihazırda, üniversitede ve diğer okullarda okuyan binlerce öğrenciye eğitim bursları vermiştir. Derneğin çalışmaları, uluslararası düzeyde en az on üç ödüle layık görülmüştür.

8. Siyasi düzeyde, dernek, Mustafa Kemal Atatürk'ün ilkelerine uygun bir toplum oluşturulmasını hedeflemektedir ve laiklik ilkesine sıkı sıkıya bağlıdır.

Derneğin kurucusu olan T.S., 2007 yılında büyük Cumhuriyet Mitinglerinin düzenlenmesinde yer almıştır. Bu mitinglere katılanlar, iktidar partisini, devlet kurumlarında İslam'ın rolünü güçlendirmek istemekle suçlanmışlardır. İhtilaf konusu bu mitingleri düzenleyen bazı kişiler, *Ergenekon* ceza soruşturması kapsamında tutuklanmışlardır.

B. Ergenekon davası

9. 2007 yılında, İstanbul Cumhuriyet Savcılığı, cebir ve şiddet kullanarak Hükümeti ortadan kaldırmaya yönelik faaliyetlere katıldıkları şüphesiyle, *Ergenekon* isimli suç örgütünün iddia edilen üyeleri hakkında ceza soruşturması başlatmıştır. Savcılık tarafından düzenlenen iddianamelere göre, sanıklar, kamuoyunda tanınan kişilere yönelik saldırılar ve ibadethaneler ya da yüksek mahkemeler gibi hassas yerlere bombalı saldırılar şeklinde kışkırtıcı eylemler planlamışlar ve gerçekleştirmişlerdir. Söz konusu sanıklar, böylelikle, kamuoyunda korku ve panik havası oluşturmaya ve aynı zamanda, askeri darbeye yol açacak şekilde güvenlik zaafı oluşturmaya çalışmışlardır (*Ergenekon* davası ve buna ilişkin eylem

planları hakkında daha detaylı bilgiler için bk. *Tekin/Türkiye* (kabul edilebilirlik hakkında karar), No. 3501/09, §§ 3-17, 18 Kasım 2014).

10. Dernek üyelerine ilişkin olarak, 25 Kasım 2010 tarihli iddianameyle, İstanbul Cumhuriyet Savcılığı, başvurular hakkında yürütülen aynı ceza soruşturması kapsamında gözaltına alınan sekiz kişi hakkında İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi'nde ceza davası açmıştır. Bu kişiler, terör örgütüne üye olmakla suçlanmışlardır.

11. Belirtilmeyen bir tarihte, dava dosyası Anadolu Ağır Ceza Mahkemesi'ne gönderilmiştir.

12. 2 Ekim 2015 tarihli kararla, Anadolu Ağır Ceza Mahkemesi, herhangi bir suç işlemedikleri gerekçesiyle, tüm dernek üyelerinin ve diğer sanıkların beraatına karar vermiştir. Dosyada yer alan delillerin bir kısmının tahrif edildiği kanaatine vararak, söz konusu mahkeme, bu bağlamda, delilleri tahrif ettikleri iddia edilen sorumlular hakkında şikâyette bulunmaya karar vermiştir.

13. *Ergenekon* ceza soruşturması kapsamında açılan diğer ceza davaları, hâlihazırda ulusal mahkemelerde derdesttir.

C. Dernek üyeleri hakkında yürütülen operasyon ve başvuruların yakalanması

14. 10 Nisan 2009 tarihli yazıyla, İstanbul Emniyet Müdürlüğü, *Ergenekon* yasadışı örgüt üyeleriyle irtibat halinde olduklarının anlaşıldığı gerekçesiyle, başvuruların da aralarında bulunduğu bazı kişiler hakkında arama ve el koyma izni talep etmiştir.

15. 12 Nisan 2009 tarihinde, İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi, ilgililerin de aralarında bulunduğu, altmış üç (63) kişinin ev ve işyerlerinde arama yapılmasına karar vermiştir.

16. 13 Nisan 2009 tarihinde, İstanbul Emniyeti'ne bağlı polis memurları başvuruların ev ve işyerlerinde aramalar gerçekleştirmişlerdir. Aynı gün,

İlgililer gözaltına alınmışlardır. Polis memurları, ilgililere *Ergenekon* yasadışı örgütüne üye olmakla suçlandıklarını bildirmişlerdir.

17. Emniyet Müdürlüğü'nde, birinci başvuran, kendisine yöneltilen suçlamalar hakkında sorgulanmıştır. Polis memurları, kendisine *Ergenekon* ceza soruşturması kapsamında diğer şüpheliler hakkında sorular sormuşlardır. Özellikle, polis memurları, *Ergenekon* yasadışı örgütüyle irtibat halinde oldukları şüphesiyle iki yüz elli kişinin ismini zikretmişler ve başvurana bu şüphelileri tanıyıp tanımadığını sormuşlardır. Başvuran, polisler tarafından bahsedilen kişilerden birini üniversite eğitimi sırasında tanıdığını ve yıllardan beri, bu kişiyle aralarında herhangi bir ilişkinin bulunmadığını belirtmiştir. Başvuran, polis tarafından isimleri zikredilen diğer beş kişiyi de tanıdığını ekleyerek, bu kişilerin dernek için çalıştıklarını ve ilgilileri "Baba beni okula gönder" isimli kampanya için yürütülen çalışmalar sırasında tanıdığını belirtmiştir. Birinci başvuranın sorgulama tutanağının somut olaya ilişkin kısımları aşağıdaki gibidir:

"(...)

Soru: Herhangi bir sivil toplum örgütü, vakıf ya da derneğe üye misiniz? Açıklayınız.

Cevap: Bilkom'da çalıştığım sırada, "Türkiye Bilişim Sektörü İş Adamları Derneği'ne" üyeydim. (...) Ben aynı zamanda, "Türkiye Bilişim Vakfı", "Kadın Girişimciler Derneği" ve "Genç Başarı Derneği'ne" üyeyim. "Genç Başarı Derneği'nin " Yönetim Kurulu üyesiyim.

(...)

Soru: Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği'ne üye misiniz? Eğer üyeliğiniz varsa, [bu] dernek bünyesinde bir göreviniz var mı? ÇYDD tarafından gerçekleştirilen faaliyet veya projelere katıldınız mı?"

Cevap: ÇYDD'ye üyeliğim yoktur. Herhangi bir faaliyete [katılmadım]. "Baba beni okula gönder" isimli kampanya çerçevesinde ÇYDD ile yalnızca işbirliği yaptık. [Bu dernek ile] başka bir irtibatım yoktur.

Soru: [*Ergenekon*] soruşturması kapsamında, şüphelilerden ele geçirilen dokümanlarda, özellikle örgütün anayasasını teşkil eden "*Ergenekon*" isimli doküman

ve diğer birçok dokümanda, sivil toplum örgütlerinden bahsedilerek, sivil toplum örgütlerinin önemi, işlevi ve toplum üzerindeki etkileri anlatılmış ve örgütün kendi sivil toplum örgütlerini oluşturması ve ülkemizde var olan sivil toplum örgütlerini kontrol altına alması gerektiği belirtilmiştir.

“*Ergenekon*” isimli dokümandan ve dokümanın içeriğinden bilginiz var mı?”

Cevap: Böyle bir doküman veya dokümanın içeriği hakkında herhangi bir bilginim yoktur.

Soru: Yine örgüt dokümanlarından olan “Lobi” isimli dokümanda, Lobi’nin geniş halk kitlelerine yönelik faaliyetlerinde, (...) öğrencilerinin ve büyük kentlerin varoş mahallelerinde ve Güneydoğu Anadolu’da yaşayan sahipsiz gençlerin, Kemalist ideolojisi ve ülke çıkarları doğrultusunda örgütlenmesi gerektiği belirtilmiştir.

“*Lobi*” isimli dokümandan ve dokümanın içeriğinden bilginiz var mı?”

Cevap: Böyle bir doküman veya dokümanın içeriği hakkında herhangi bir bilginim yoktur.

Soru: "*Dinamik - Ulusal Güç Birliği*", "*Kemalist Hareket*" ve "*Devletin Yeniden Yapılandırılması*" isimli dokümanlarda, Türk gençliğinin sivil toplum örgütleri vasıtasıyla yeniden kazanılması gerektiği, halkın örgütlenmesinin iki yolla olacağı, birinci [yolun] siyasal iktidarı amaçladığı ve ikinci [yolun] ise "öncü" örgütlerin, *Atatürkçü Düşünce Derneği* ve *Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği* örgütleri gibi önder olarak hareket edebilmeleri amacıyla bu öncü örgütler [ile] birlikte hizmet edebilecek olan - özellikle işçi ve memur sendikaları [ile] sanatkâr, tabip, mühendis, mimar ve avukat odaları gibi - halk örgütlerinin oluşturulmasından [ibaret olabileceği] belirtilmiştir.

ÇYDD’nin amaçları ve hedefleri hakkında bilginiz var mı?

Cevap: Yukarıda size ÇYDD ile olan irtibatımı açıkladım. Bunun dışında, dernek ile herhangi bir irtibatım yoktur. (...)

Böylelikle, "Baba, beni okula gönder" kampanyasının çok yararlı olduğunu belirtmek isterim. Neredeyse sekiz bin kız çocuğu bu kampanyadan faydalanmıştır. Dolayısıyla 2007 yılında, [kampanya] UNICEF ödülüne layık görülmüştür.

Soru: [*Ergenekon*] soruşturması kapsamında bugüne kadar elde edilen delillerden, örgütün, özellikle A.D.D., K.M.D., V.K.G.B.D., B.H.B. ile U.B.H.P., A.U.U.D.P., Ç.Y.P., B.K.K.P. ve U.P.G.B. isimli dernekler gibi çok sayıda dernek kurduğu, bu

dernekleri kontrol altına aldığı veya yönettiği ve bu bağlamda, *Ergenekon* terör örgütünün iddia edilen üyeleri hakkında [polis] operasyonlarının yürütüldüğü anlaşılmaktadır.

Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği'nin yukarıda belirtilen dernekler veya başka herhangi bir kuruluş ile resmi ya da gayri resmi bir birlikteliği (özellikle ortak miting düzenleme, yürüyüş yapma vb.) var mıdır?

Cevap: Bu konuda herhangi bir bilgim yoktur. ÇYDD ile irtibatımı size yukarıda anlattım.

Soru: Soruşturma kapsamında, "Cumhuriyet Mitingleri" ismiyle bilinen mitinglerin, *Ergenekon* terör örgütü yöneticileri tarafından alınan kararlar sonucu gerçekleştirildiği tespit edilmiştir. Bazı Cumhuriyet Mitinglerinin, ÇYDD ve ÇEV ("Çağdaş Eğitim Vakfı") yöneticileri tarafından düzenlendiği ve ÇYDD ve ÇEV'in şubelerinin bu mitinglere birlikte katıldıkları tespit edilmiştir.

Cumhuriyet Mitinglerine katıldınız mı? Bu mitingler kapsamında herhangi bir görev aldınız mı?

Cevap: Bu mitinglere katılmadım. Dernek bünyesinde herhangi bir faaliyette bulunmadım.

Soru: "Ata Evleri" isimli proje hakkında bilginiz var mı? Bu çerçevede herhangi bir faaliyete katıldınız mı?

Cevap: "Ata Evleri" isimli proje hakkında herhangi bir bilgim yoktur.

Soru: Sekiz sayfadan oluşan ve Ö.S.O. ve G.E. tarafından hazırlanan "Ata Evleri Projesi" isimli doküman, *Ergenekon* silahlı terör örgütü hakkında yürütülen soruşturma kapsamında yakalanan sanık M.A.nın evinde bulunmuş ve el konulmuştur. Söz konusu dokümanın incelenmesinin ardından, dinci kadroların son yıllarda devlet yönetimini ele geçirdikleri kaygısıyla, karşıt bir ideolojiye sahip olan üniversite öğrencileri arasından dar gelirli olanların bulunması, bu öğrencilerin çeşitli yollarla desteklenecek olan evlere yerleştirilmeleri ve daha küçük yaşta olan öğrencilere belli bir ideolojiye göre eğitim verilmesi gerektiğinin belirtildiği tespit edilmiştir. Bu projeye göre, projenin uygulanması gereken yerlerde yerel dernekler tarafından ortak bir hesap aç[tır]ılması öngörülmüştür ve [bu proje ile ilgili] şartlı bağışlar "Ata Evleri" yararına ödenebilecektir. Görevleri açıkça belirtilen ve aşama sırasınca düzenlenen bir örgüt söz konusuydu. Bu projenin sorumlularının, dernekler, sivil toplum örgütleri, iş adamları ve

kendi yakın çevreleri ile görüşmeler yaparak, finansal desteğin sürekliliğini sağlamak amacıyla gereken çabayı göstermeleri gerekmektedir.

"Ata Evleri" isimli dokümanın [varlığı] hakkında bilginiz var mıdır ve bu dokümanı hazırlayan kişiyi tanıyor musunuz?

Cevap: Söz konusu doküman hakkında herhangi bir bilğim yoktur. (...)

Soru: H.A.Y.'nin işyerinde bulunan 117 No.'lu CD içeriğinde bulunan "Tübider-Kosgeb-Istanbul(1)09.05.04.xls" dosyasında, sizin isminizin "154. Bilkom Bilişim Hizmetleri A.Ş. – Tijen Mergen - Üsküdar – İstanbul" olarak geçtiği tespit edilmiştir.

Bilkom şirketinin sahibi kimdir? Sizin bu şirketteki göreviniz nedir? Bu şirket hangi sektörde faaliyet göstermektedir? Şayet şirketin ortakları varsa, bunlar kimlerdir?

Cevap: Bilkom A.Ş., Koç grubuna aittir. Koç grubu, bu şirketi 2000 yılı Aralık ayında H.K.'dan satın almıştır. Şirketin faaliyet sektörünü ve şirket bünyesindeki görevimi size yukarıda açıkladım.

(...)"

18. Emniyet Müdürlüğü'nde, diğer başvuranlar, susma haklarını kullandıklarını belirtmişlerdir.

19. Başvuranlar, 15 Nisan 2009 tarihinde, İstanbul Cumhuriyet Savcısı ("Cumhuriyet savcısı") huzuruna çıkarılmışlardır. Savcı, *Ergenekon* örgütüyle irtibatlı oldukları şüphesiyle, iki yüz otuzdan fazla kişinin ismini zikretmiş ve başvuranların bu şüphelileri tanıyıp tanımadıklarını sormuştur. Başvuranlar, yalnızca dernek için çalışan kişileri tanıdıklarını ifade etmişlerdir. İfadesinde, birinci başvuran, polis huzurunda verdiği ifadenin doğru olduğunu belirtmiş ve içeriğini tekrar ederek bu ifadesini kısaca özetlemiştir. Diğer dört başvuranın sorgulama tutanağının somut olaya ilişkin kısımları aşağıdaki gibi yazılmıştır.

1. 55832/09 No.'lu başvuruyu yapan başvuran hakkında

"Emniyette susma hakkımı kullandım, şimdi sizin huzurunuzda ifade vermek istiyorum. (...)

Soru: Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği'ne ne zamandan beri üyesiniz ve [bu dernek bünyesindeki] göreviniz nedir?

Cevap: Ben emekli öğretmenim. Şu anda ÇYDD'nin Avcılar Şubesi'nin başkanı olarak görev yapmaktayım.

Soru: [Ergenekon] soruşturması kapsamında, şüphelilerden ele geçirilen dokümanlarda, özellikle örgütün anayasasını teşkil eden "Ergenekon" isimli doküman ve diğer birçok dokümanda, sivil toplum örgütlerinden bahsedilerek, sivil toplum örgütlerinin önemi, işlevi ve toplum üzerindeki etkileri anlatılmış ve örgütün kendi sivil toplum örgütlerini oluşturması ve ülkemizde var olan sivil toplum örgütlerini kontrol altına alması gerektiği belirtilmiştir.

"Ergenekon" isimli dokümandan ve dokümanın içeriğinden bilginiz var mı?"

Cevap: Bu dokümanı [görmedim ve duymadım].

Soru: Yine örgüt dokümanlarından olan "Lobi" isimli dokümanda, Lobi'nin geniş halk kitlelerine yönelik faaliyetlerinde, üniversite öğrencilerinin ve büyük kentlerin varoş mahallelerinde ve Güneydoğu Anadolu'da yaşayan sahipsiz gençlerin, Kemalist ideolojisi ve ülke çıkarları doğrultusunda örgütlenmesi gerektiği belirtilmiştir.

"Lobi" isimli dokümandan ve dokümanın içeriğinden bilginiz var mı?"

Cevap: [Bu doküman hakkında] herhangi bir bilgim yoktur. Bu dokümanı [duymadım], bilmiyorum.

Soru: "Dinamik - Ulusal Güç Birliği", "Kemalist Hareket" ve "Devletin Yeniden Yapılandırılması" isimli dokümanlarda, Türk gençliğinin sivil toplum örgütleri vasıtasıyla yeniden kazanılması gerektiği, halkın örgütlenmesinin iki yolla olacağı, birinci [yolun] siyasal iktidarı amaçladığı ve ikinci [yolun] ise "öncü" örgütlerin, Atatürkçü Düşünce Derneği ve Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği örgütleri gibi önder olarak hareket edebilmeleri amacıyla bu öncü örgütler [ile] birlikte hizmet edebilecek olan - özellikle işçi ve memur sendikaları [ile] sanatkâr, tabip, mühendis, mimar ve avukat odaları gibi - halk örgütlerinin oluşturulmasından [ibaret olabileceği] belirtilmiştir.

[Bünyesinde] şube başkanı olarak görev yaptığımız Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği'nin, yukarıda açıklanan şekilde herhangi bir amacı var mıdır?

Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği olarak, halkların ve kitlelerin örgütlenmesini amaçlayan faaliyetlere katıldınız mı? Şayet katıldıysanız, bu faaliyetler nelerdir ve [bu faaliyetlerin uygulanması için] kim talimat vermiştir?

Cevap: Bildiğim kadarıyla, hayır.

Soru: [*Ergenekon*] soruşturması kapsamında bugüne kadar elde edilen delillerden, örgütün, özellikle A.D.D., K.M.D., V.K.G.B.D., B.H.B. ile U.B.H.P., A.U.U.D.P., Ç.Y.P., B.K.K.P. ve U.P.G.B. isimli dernekler gibi çok sayıda dernek kurduğu, bu dernekleri kontrol altına aldığı veya yönettiği ve bu bağlamda, *Ergenekon* terör örgütünün iddia edilen üyeleri hakkında [polis] operasyonlarının yürütüldüğü anlaşılmaktadır.

Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği'nin yukarıda belirtilen dernekler veya başka herhangi bir kuruluş ile resmi ya da gayri resmi bir birlikteliği (özellikle ortak miting düzenleme, yürüyüş yapma vb.) var mıdır?

Cevap: Bildiğim kadarıyla, böyle bir birlikteliği yoktur."

Soru: Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği tarafından düzenlenen hangi faaliyetlere (mitingler, yürüyüşler vb.) katıldınız? Bu faaliyetlerin amacı neydi ve kim bunları düzenlemekle görevliydi? Bu faaliyetlerde herhangi bir görev aldınız mı?

Cevap: Hayır, biz herhangi bir görev almadık. [Derneğin] tüzüğünde de belirtildiği gibi, biz bilhassa öğrenci söyleşileri, diploma [teslim] törenleri ve bilgilendirme toplantıları gibi özel faaliyetlere katıldık. Ben bazı mitinglere katıldım. Tertip komitesinde değildim. Derneğin kararı gereğince katılmadım.

Soru: Sanık Ş.E.den ele geçirilen veriler arasında bulunan, "Bilim ve Danışma Kurulu Toplantısı" başlıklı dokümanda, toplantı sırasında konuşulan konular belirtilmiştir.

[Şu ifadelerin] yazılı olduğu tespit edilmiştir: "Önümüzdeki en önemli görev Cumhurbaşkanı seçimidir", "Mevcut zaman dikkate alınarak, Cumhurbaşkanı seçimi için bir strateji belirlenmeli ve bir eylem planı hazırlanmalı ve uygulanmalıdır", "[Bu çerçevede] gerçekleştirilecek olan mitingin halka bildirilmesi ve katılımın artırılması büyük önem arz etmektedir. Bu maksatla, yazarlardan, medya organlarından ve diğer kurumlardan her türlü destek sağlanmalıdır".

(...)

Bu bağlamda, Cumhuriyet Mitingleri adıyla bilinen mitinglerin, *Ergenekon* terör örgütü yöneticilerinin planlaması ve koordinesi sonucu gerçekleştirildiği tespit edilmiştir.

Bu mitinglere katıldınız mı? Bu mitingler sırasında herhangi bir faaliyette bulundunuz mu?

Bu [Cumhuriyet] Mitinglerinin *Ergenekon* silahlı terör örgütü yöneticileri tarafından alınan kararlar sonucu düzenlendiğini biliyor musunuz?

Cevap: Bu konuda herhangi bir bilgim yoktur.

Soru: ÇYDD'nin Avcılar Şubesi öğrencilere ne tür bir yardımda bulunmaktadır? Sizin yardım [edebileceğiniz] öğrencilerin [seçilmesine yönelik] kriterler nelerdir? Burs verilecek öğrencileri kim, nasıl seçmektedir?

Cevap: Avcılar Şubesi olarak, öğrencilere burslar veriyor ve güncel konular hakkında seminerler düzenliyoruz. Derneğin her şubesinin burs komisyonları vardır. Bu komisyonlar, önceden belirlenen [ilkelere] göre [burs taleplerini] değerlendirmektedirler. İlkeler, [derneğin] Genel Müdürlüğü tarafından belirlenmekte ve tüzüğe yazılmaktadır ve [bu ilkelere] göre karar verilmektedir.

Soru: "Ata Evleri" isimli proje hakkında bilginiz var mı? Bu çerçevede herhangi bir faaliyete katıldınız mı?

Cevap: "Ata Evleri" diye bir proje duymadım.

Soru: Sekiz sayfadan oluşan ve Ö.S.O. ve G.E. tarafından hazırlanan "Ata Evleri Projesi" başlıklı doküman, Ergenekon silahlı terör örgütü hakkında yürütülen soruşturma kapsamında yakalanan sanık M.A.nın evinde bulunmuş ve el konulmuştur. Söz konusu dokümanın incelenmesinin ardından, dinci kadroların son yıllarda devlet yönetimini ele geçirdikleri endişesiyle, karşıt bir ideolojiye sahip olan üniversite öğrencileri arasından dar gelirli olanların bulunması, bu öğrencilerin çeşitli yollarla desteklenecek olan evlere yerleştirilmeleri ve daha küçük yaşta olan öğrencilere belli bir ideolojiye göre eğitim verilmesi gerektiğinin belirtildiği tespit edilmiştir. Bu projeye göre, projenin uygulanması gereken yerlerde yerel dernekler tarafından ortak bir hesap aç[tır]ılması öngörülmüştür ve [bu proje ile ilgili] şartlı bağışlar "Ata Evleri" yararına ödenebilecektir. Görevleri açıkça belirtilen ve aşama sırasınca düzenlenen bir örgüt söz konusuydu. Bu projenin sorumlularının, dernekler, sivil toplum örgütleri, iş adamları ve kendi yakın çevreleri ile görüşmeler yaparak, finansal desteğin sürekliliğini sağlamak amacıyla gereken çabayı göstermeleri gerekmektedir.

"Ata Evleri" isimli dokümanın [varlığından] bilginiz var mı ve bu dokümanı hazırlayan kişiyi tanıyor musunuz?

Cevap: M.A. isimli şahsı tanımıyorum. Bu proje hakkında herhangi bir bilğim yoktur.

(...)

Soru: [Sizin] derneğiniz tarafından yürütülen faaliyetlerin finansmanını nasıl sağlıyorsunuz [ve bu finansmanın kaynağı nedir]?

Cevap: Özellikle bağışlar sayesinde finansmanı sağlıyoruz. (...)

Soru: Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği, yurt dışından herhangi bir kişi, kurum ya da kuruluştan yardım alıyor mu veya daha öncesinde hiç yardım almış mıdır?

Cevap: Yurt içinde belirli bir finansör yoktur. Böylelikle, bildiğim kadarıyla, yurt dışından herhangi bir yardım alınmamıştır.

Soru: T.Ö.'den ele geçirilen ve çeşitli kişiler tarafından yazılan ihbar mektuplarında, ÇYDD ve ÇEV'in yasadışı faaliyetleri anlatılmıştır. Bu bağlamda, DEV-GENÇ'e ("Devrimci yol") mensup olan eski militanların ve PKK terör örgütü üyelerinin, ÇYDD ve ÇEV bünyesinde hüküm sürdükleri, [bu derneklerin] PKK örgütü üyelerine usulsüz şekilde burslar verdikleri ve PKK örgütü üyelerinin "Dünya Kiliseler Birliği'nden" ve birçok yabancı kuruluştan para yardımları aldıkları belirtilmiştir.

PKK terör örgütü üyelerine ve DEV-GENÇ'in militanlarına verilen burslar hakkında bilginiz var mı?

ÇYDD'nin "Dünya Kiliseler Birliği" ile herhangi bir irtibatı var mıdır? Eğer varsa, bu ilişkinin mahiyeti nedir?

Cevap: Herhangi bir bilğim yoktur. "Dünya Kiliseler Birliği" ile de alakası yoktur.

Soru: 25 Eylül 2008 tarihinde, 155 telefon ihbar hattına (...)@gmail.com adresinden R.K. adıyla gönderilen bir ihbar mailinde, ilgili, kendisinin Kürt kökenli bir öğrenci olduğunu, güncel olaylar nedeniyle Kürt hareketlerini sorgulamaya başladığını ve beraber mücadele ettiği arkadaşlarından bazılarının gerçek niyetini anladığını, örgütün gençlik kolunda yer alan (...) bazı arkadaşlarının durumunu anlatmak istediğini, Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği'nin el altından hareketlerini şekillendirmeye çalıştığını, (...) yakalanan S.İ.nin araç kundakladığını bildiğini, S.İ. ve daha birçok kişinin Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği'nden burs aldıklarını, [ayrıca] araç yakarken yakalanan S.A.nın da bu dernekten daha önceden burs aldığını bildiğini ve [burs almaları için]

bunlara referans olan kişiler incelendiğinde, *Ergenekon* üyeleri tarafından Kürtlerin neden kullanıldığının [öğrenilebileceğini] belirtmiştir.

Bu konuda herhangi bir bilginiz var mı?

Cevap: Bu durumun bizim ile hiçbir ilgisi yoktur, bu ihbarı kabul etmiyorum.

Soru: İkametinizde ele geçirilen fotoğraflara ilişkin yapılan incelemenin ardından, sizin 14 Nisan 2007 tarihinde *Ergenekon* Terör Örgütü tarafından Ankara, Tandoğan'da düzenlenen Cumhuriyet Mitingine katıldığınız tespit edilmiştir.

Söz konusu mitinge katılmanızın sebebi nedir? Bu mitinge katılmanızı sizden kim istemiştir? Mitinge kimlerle birlikte gittiniz?

Cevap: Fotoğraf bana aittir. Ben Tandoğan'daki bu mitinge katıldım. Bu bir Cumhuriyet Mitingi değildi, bu Atatürk'ü [Anma] Haftası ile ilgili bir mitingdi.

(...)"

2. 55834/09 No.'lu başvuruyu yapan başvuran hakkında

"Emniyette susma hakkımı kullandım, şimdi sizin huzurunuzda ifade vermek istiyorum."

(...)

Ergenekon terör örgütü ile ilgili herhangi bir bilgim yoktur. Bu örgüt ile bir alakam da yoktur. *Ergenekon*'un sivil toplum örgütlerini yönlendirdiğini ve yönettiğini bilmiyorum.

Ben ÇYDD bünyesinde saymanlık yapmaktayım. (...)

Soru: Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği'ne ne zamandan beri üyesiniz ve [bu dernek bünyesindeki] göreviniz ne[dir]?

Cevap: 1996 yılında, ÇYDD'nin Kâğıthane Şubesi'nin başkanıydım. 1998 yılında, Genel Müdürlük bünyesinde sayman oldum. Bu benim şu anki görevimdir.

Soru: [*Ergenekon*] soruşturması kapsamında, şüphelilerden ele geçirilen dokümanlarda, özellikle örgütün anayasasını teşkil eden "*Ergenekon*" isimli doküman ve diğer birçok dokümanda, sivil toplum örgütlerinden bahsedilerek, sivil toplum örgütlerinin önemi, işlevi ve toplum üzerindeki etkileri anlatılmış ve örgütün kendi sivil toplum örgütlerini oluşturması ve ülkemizde var olan sivil toplum örgütlerini kontrol altına alması gerektiği belirtilmiştir.

Bu amaçla herhangi bir görev aldınız mı?

Cevap: Herhangi bir bilgim yoktur, [bilmiyorum].

Soru: "*Dinamik - Ulusal Güç Birliği*", "*Kemalist Hareket*" ve "*Devletin Yeniden Yapılandırılması*" isimli dokümanlarda, Türk gençliğinin sivil toplum örgütleri vasıtasıyla yeniden kazanılması gerektiği, halkın örgütlenmesinin iki yolla olacağı, birinci [yolun] siyasal iktidarı amaçladığı ve ikinci [yolun] ise "öncü" örgütlerin, *Atatürkçü Düşünce Derneği* ve *Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği* örgütleri gibi önder olarak hareket edebilmeleri amacıyla bu öncü örgütler [ile] birlikte hizmet edebilecek olan - özellikle işçi ve memur sendikaları [ile] sanatkâr, tabip, mühendis, mimar ve avukat odaları gibi - halk örgütlerinin oluşturulmasından [ibaret olabileceği] belirtilmiştir.

[Bünyesinde] sayman olarak görev yaptığınız *Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği*'nin yukarıda açıklanan şekilde herhangi bir amacı var mıdır?

Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği olarak, halkların ve kitlelerin örgütlenmesini amaçlayan faaliyetlere katıldınız mı? Eğer katıldıysanız, bu faaliyetler nelerdir ve [bu faaliyetlerin uygulanması için] kim talimat vermiştir?

Cevap: Ben *ÇYDD*'nin *Ergenekon* kapsamında olduğunu bilmiyorum. Ben derneğin [*Ergenekon* ile irtibatlı] olmadığını düşünüyorum. Bu amaçla herhangi bir faaliyette bulunmadım.

Soru: [*Ergenekon*] soruşturması kapsamında bugüne kadar elde edilen delillerden, örgütün, özellikle A.D.D., K.M.D., V.K.G.B.D., B.H.B. ile U.B.H.P., A.U.U.D.P., Ç.Y.P., B.K.K.P. ve U.P.G.B. isimli dernekler gibi çok sayıda dernek kurduğu, bu dernekleri kontrol altına aldığı veya yönettiği ve bu bağlamda, *Ergenekon* terör örgütünün iddia edilen üyeleri hakkında [polis] operasyonlarının yürütüldüğü anlaşılmaktadır.

Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği'nin yukarıda belirtilen dernekler veya başka herhangi bir kuruluş ile resmi ya da gayri resmi bir birlikteliği (özellikle ortak miting düzenleme, yürüyüş yapma vb.) var mıdır?

Cevap: Derneğimizin başka bir dernek ile ortak herhangi bir faaliyeti yoktur.

Soru: *Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği* tarafından düzenlenen hangi eylemlere (mitingler, yürüyüşler vb.) katıldınız? Bu etkinliklerin amacı neydi ve kim bunları düzenlemekle görevliydi? Bu etkinliklerde herhangi bir görev aldınız mı?

Cevap: Derneğimiz bizzat herhangi bir miting düzenlememiştir. Ben sadece İstanbul'da düzenlenen Cumhuriyet Mitingi'ne katıldım. Ben mitinge kişisel olarak katıldım. Dernek mitinge katılmamıştır.

(...)

Soru: Sanık Ş.E.den ele geçirilen veriler arasında bulunan "Bilim ve Danışma Kurulu Toplantısı" başlıklı dokümanda, toplantı sırasında konuşulan konular belirtilmiştir.

[Şu ifadelerin] yazılı olduğu tespit edilmiştir: "Önümüzdeki en önemli [görev] Cumhurbaşkanı seçimidir", "Mevcut zaman dikkate alınarak, Cumhurbaşkanı seçimi için bir strateji belirlenmeli ve bir eylem planı hazırlanmalı ve uygulanmalıdır", "[Bu çerçevede] gerçekleştirilecek olan mitingin halka bildirilmesi ve katılımın artırılması büyük önem arz etmektedir. Bu maksatla, yazarlardan, medya organlarından ve diğer kurumlardan her türlü destek sağlanmalıdır".

(...)

Bu bağlamda, Cumhuriyet Mitingleri adıyla bilinen mitinglerin *Ergenekon* terör örgütü yöneticilerinin planlaması ve koordinesi sonucu gerçekleştirildiği tespit edilmiştir. Bu konuda bilginiz var mı?

Cevap: Benim bu konu hakkında herhangi bir bilgim yoktur, [bu bağlamda] herhangi bir faaliyette bulunmadım.

(...)

Soru: Cumhuriyet Mitinglerini kim finanse etmiştir? [Bünyesinde] sayman olarak görev yaptığımız ÇYDD'nin finansmanı karşılama yönünde herhangi bir görevi var mıydı? Açıklayınız.

Cevap: Hayır [derneğin böyle bir görevi olmamıştır].

Soru: [Sizin] derneğiniz tarafından yürütülen faaliyetlerin finansmanını nasıl sağlıyorsunuz [ve bu finansmanın kaynağı nedir]?

Cevap: Bağış yoluyla finansmanı sağlıyoruz.

Soru: ÇYDD'nin kaç adet banka hesabı bulunmaktadır? (...)

Cevap: Derneğin otuzdan fazla banka hesabı vardır. (...)

Soru: "Baba, beni okula gönder" kampanyasını açıklayınız. Bu kampanyanın finansmanını kim sağlamıştır? Söz konusu kampanya ne zamandan beri [uygulanmaktadır]?

Cevap: Bu projenin finansmanı, bağış yoluyla sağlanmaktadır.

(...)

Soru: Yine örgüt dokümanlarından olan "Lobi" isimli dokümanda, Lobi'nin geniş halk kitlelerine yönelik faaliyetlerinde, üniversite öğrencilerinin ve büyük kentlerin varoş mahallelerinde ve Güneydoğu Anadolu'da yaşayan sahipsiz gençlerin, Kemalist ideolojisi ve ülke çıkarları doğrultusunda örgütlenmesi gerektiği belirtilmiştir.

Soru: "Lobi" isimli dokümandan ve dokümanın içeriğinden bilginiz var mı?

Cevap: Bu dokümanı bilmiyorum.

Soru: Derneğiniz kimlere ve hangi koşullarda burslar vermektedir? [Burs verebileceğiniz] kişilerin [seçilmesine yönelik] kriterler nelerdir? Bölgeye veya dile dayalı bir ayrımcılık var mıdır?

Cevap: Bölge, ırk, din vb. durumlara dayalı herhangi bir ayrımcılık yoktur. [Burs talep eden] herkese burs vermeyi çok isterdim. [Burs talep edenler], bir form doldurarak başvurumaktadırlar ve devlet üniversitelerine [giden], özellikle Anadolu'dan gelen ve ihtiyacı olan öğrencilere burslar verilmektedir. (...)

Soru: ÇYDD'nin "Dünya Kiliseler Birliği" ile herhangi bir irtibatı var mıdır? Varsa, bu ilişkinin mahiyeti nedir?

Cevap: Hiçbir irtibatımız yoktur.

Soru: Şüpheli T.Ö.den ele geçirilen dokümanlar arasında bulunan ve bazı kişiler tarafından yazılan ihbar mektuplarında, ÇYDD ve ÇEV'in yasadışı faaliyetleri anlatılmıştır. Bu bağlamda, DEV-GENÇ'e mensup olan eski militanların ve PKK terör örgütü üyelerinin ÇYDD ve ÇEV bünyesinde hüküm sürdükleri, [bu derneklerin] PKK örgütü üyelerine [usulsüz şekilde] burslar verdikleri ve PKK örgütü üyelerinin "Dünya Kiliseler Birliği'nden" ve birçok yabancı kuruluştan para yardımları aldıkları belirtilmiştir.

PKK terör örgütü üyelerine ve DEV-GENÇ militanlarına burs verilmesi konusu nedir?

Üyesi ve saymanı olduğunuz ÇYDD, bu amaçla herhangi bir faaliyette bulunmuş mudur?

Cevap: Bu hususları kabul etmiyorum. Böyle bir faaliyetimiz olmamıştır.

(...)

Soru: 25 Eylül 2008 tarihinde, 155 telefon ihbar hattına (...)@gmail.com adresinden R.K. adıyla gönderilen bir ihbar mailinde, ilgili, kendisinin Kürt kökenli bir öğrenci olduğunu, güncel olaylar nedeniyle Kürt hareketlerini sorgulamaya başladığını ve beraber mücadele ettiği arkadaşlarından bazılarının gerçek niyetini anladığını, örgütün gençlik kolunda yer alan (...) bazı arkadaşlarının durumunu anlatmak istediğini, Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği'nin el altından hareketlerini şekillendirmeye çalıştığını, (...) yakalanan S.İ.nin araç kundakladığını bildiğini, S.İ. ve daha birçok kişinin Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği'nden burs aldıklarını, [ayrıca] araç yakarken yakalanan S.A.nın da bu dernekten daha önceden burs aldığını bildiğini ve [burs almaları için] bunlara referans olan kişiler incelendiğinde, *Ergenekon* üyeleri tarafından Kürtlerin neden kullanıldığının [öğrenilebileceğini] belirtmiştir.

(...) S.İ. ve S.A. isimli şahısları tanıyor musunuz? Bu şahısların ÇYDD ile irtibatını açıklayınız.

Cevap: Bu kişilerle hiçbir alakamız yoktur. Bu iddiaları kabul etmiyorum. Biz terör örgütü üyelerine herhangi bir burs vermedik veya yardımda bulunmadık. Bu şahısları tanımıyorum.

Soru: Bu şahısların burs alıp almadığını [biliyor musunuz]?

Cevap: Burs verilip verilmediğini bilmiyorum.

(...)

Soru: Sekiz sayfadan oluşan "Ata Evleri Projesi" isimli doküman, *Ergenekon* silahlı terör örgütü hakkında yürütülen soruşturma kapsamında yakalanan sanık M.A.nın evinde bulunmuş ve el konulmuştur. (...)

Söz konusu dokümanın incelenmesinin ardından, dinci kadroların son yıllarda devlet yönetimini ele geçirdikleri kaygısıyla, karşıt bir ideolojiye sahip olan üniversite öğrencileri arasından dar gelirli olanların bulunması, bu öğrencilerin çeşitli yollarla desteklenecek olan evlere yerleştirilmeleri ve daha küçük yaşta olan öğrencilere belli bir ideolojiye göre eğitim verilmesi gerektiğinin belirtildiği tespit edilmiştir. Bu projeye göre, projenin uygulanması gereken yerlerde yerel dernekler tarafından ortak bir hesap aç[tır]ılması öngörülmüştür ve [bu proje ile ilgili] şartlı bağışlar "Ata Evleri" yararına ödenebilecektir. Görevleri açıkça belirtilen ve aşama sırasınca düzenlenen bir örgüt söz

konusuydu. Bu projenin sorumlularının, dernekler, sivil toplum örgütleri, iş adamları ve kendi yakın çevreleri ile görüşmeler yaparak, finansal desteğin sürekliliğini sağlamak amacıyla gereken çabayı göstermeleri gerekmektedir.

"Ata Evleri" isimli dokümanın [varlığından] ya da bu projeden bilginiz var mı? Bu amaçla bir faaliyette buldunuz mu?

Cevap: Bu konuda herhangi bir bilginim yoktur. "Ata Evleri" projesini duymadım.

(...)"

3. 55841/09 No.'lu başvuruyu yapan başvurana hakkında

"Emniyette ifade vermedim, susma hakkımı kullandım; şu anda huzurunuzda ifade vermek istiyorum. Ben ÇYDD'nin Kartal Şubesi'nin eski başkanıyım ve 2009 yılının Ocak ayında görevim sona ermiştir.

Ergenekon soruşturması kapsamında gözaltına alınan veya tutuklanan şahıslar ile yakın bir ilişkim yoktur; bunlar arasında, isimlerini [daha önce] duyduğum şahıslar vardır.

Daha önce [şube] başkanlığını yaptığım ÇYDD'nin isminin 2003 ve 2004 yıllarında hazırlanan darbe planlarında geçtiğinden ve [ÇYDD'nin] bu planların sivil unsuru olduğundan haberdar değilim.

ÇYDD'nin "Dünya Kiliseler Derneği" ile bir irtibatı olup olmadığını ve buradan herhangi bir yardım alıp almadığını bilmiyorum.

Soru: 25 Eylül 2008 tarihinde, 155 telefon ihbar hattına (...)@gmail.com adresinden R.K. adıyla gönderilen bir ihbar mailinde, ilgili, kendisinin Kürt kökenli bir öğrenci olduğunu, güncel olaylar nedeniyle Kürt hareketlerini sorgulamaya başladığını ve beraber mücadele ettiği arkadaşlarından bazılarının gerçek niyetini anladığını, örgütün gençlik kolunda yer alan (...) bazı arkadaşlarının durumunu anlatmak istediğini, Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği'nin el altından hareketlerini şekillendirmeye çalıştığını, (...) yakalanan S.İ'nin araç kundakladığını bildiğini, S.İ. ve daha birçok kişinin Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği'nden burs aldıklarını, [ayrıca] araç yakarken yakalanan S.A.nın da bu dernekten daha önceden burs aldığını bildiğini (...) belirtmiştir.

Dolayısıyla tüm bu verilerden, ÇYDD ve ÇEV'in sivil toplum örgütlerine ilişkin faaliyetlerinin yanı sıra, *Ergenekon* terör örgütü adına PKK terör örgütünün kontrol altına alınması ve yönlendirilmesi amacıyla da faaliyetler yürüttüğü anlaşılmaktadır.

Söz konusu ihbarda bahsedilen şahısları tanıyor musunuz? Bu ve buna benzer iddialar ile ilgili olarak, sizin dernekte faaliyet gösterdiğiniz dönemde, bu tür şahıslara burs verilmiş midir veya herhangi bir yardımda bulunulmuş mudur?

Cevap: Bu şahısları tanımıyorum; benim dernekte yönetici olduğum dönemde, [bu tip bir olay olmamıştır] ve [böyle bir olayın olduğuna da] inanmıyorum.

Soru: [*Ergenekon* ceza davası kapsamında] sanık M.A.nın ikametinde yapılan aramada, "Ata Evleri Projesi" isimli dokümanı da hazırlayan S.O. tarafından düzenlenen, "Ö.S.O. Memleket Sevdalıları Derneği Kadıköy İlçesi 6. Bölge" başlıklı doküman bulunmuştur. [Bu dokümanda] "Cumhuriyet Halk Evlerinin" amaç ve hedeflerinden bahsedildiği tespit edilmiştir.

"Cumhuriyet Halk Evleri" ile ilgili herhangi bir faaliyette bulundunuz mu? Sizden ve M.A.'dan ele geçirilen dokümanlarda bahsedilen şahıslarla birlikte herhangi bir faaliyet yürüttünüz mü?

Cevap: Ben M.A. isimli şahsı tanımıyorum, "Ata Evleri" ve "Cumhuriyet Halk Evleri" ile ilgili herhangi bir bilgim yoktur.

Soru: "Ata Evlerine" yerleştirilecek öğrencileri seçen şahısları tanıyor musunuz? Siz, bu evlerde kalacak öğrencilerin seçiminde bir görev üstlendiniz mi? Bu projenin amacı nedir?

Cevap: Benim bu konuda herhangi bir bilgim yoktur.

Soru: İkametinizde yapılan aramada el konulan, "Elmeksan" başlıklı ajandada yer alan yazılar [size] gösterildi ve siz de söz konusu ajanda ve içerisinde yer alan yazıların [size] ait olduğunu [söylediniz].

"Cumhuriyet Halk Evleri için hazırlıklar yapılacak" şeklindeki yazı kendisine soruldu ("sic").

Cevap: Yukarıda belirtilen "Cumhuriyet Halk Evinin" bizim derneğimizle herhangi bir ilgisi yoktur; Maltepe, Fındıklı'da Cumhuriyet Halk Partisi'ne ("CHP") ait bir "Cumhuriyet Halk Evi" bulunmaktadır ve yazı bu [evle] ilgilidir.

Benim başkan olduğum şubenin, öğrencilere ev kiralanmasını [sağlayacak] herhangi bir imkânı veya faaliyeti yoktur [ve] derneğin Genel Müdürlüğünün böyle bir projenin olup olmadığını bilmiyorum.

Soru: İkametinizde yapılan arama sırasında el konulan "Elmeksan" başlıklı ajandanın bir sayfasında, "Yaşamakta olduğumuz günlerde yapacaklarımız" başlığı altında, 23.

sayfanın 4. maddesinde, "bizkackisiyiz.com ? Kanaltürk T.Ö.'nün [*Ergenekon* davası kapsamında suçlanan gazeteci] yanındayız", 5. maddesinde, "AKP ("Adalet ve Kalkınma Partisi") ve MHP ("Milliyetçi Hareket Partisi") milletvekillerine çarşaf ve türban gönderilmesi", 6. maddesinde, "T.Ö. ile birlikte [siyasi] parti kurulması için destek", 9. maddesinde, "AKP'nin planlarına karşı [önceden] önlemler almalı", 16. maddesinde, "Solda birlik - T.Ö. + sendikalar" ve 21. maddesinde "9 Şubat'ta Ankara'dayız" şeklinde el yazması notların bulunduğu tespit edilmiştir.

Aynı soruşturma kapsamında suçlanan T.Ö.yü siyasi yönden desteklemeniz ne anlama geliyor?

Ergenekon terör örgütünün amaçlarından birisi de özellikle siyasete yön vermektir. Aldığımız notlar bakımından, [Çağdaş Yaşamı Destekleme] Derneği olarak siyasete yön vermeyi mi [amaçlıyorsunuz]?

Yukarıda [belirtilen] notlarınızı açıklayınız.

Cevap: Ajandamda bulunan el yazması notlar bana aittir ve bir toplantı sırasında bu notları aldım, ancak şu anda bu toplantının hangi toplantı olduğunu hatırlamıyorum.

Ajandamda yer alan diğer notlar da bir toplantı sırasında aldığım notlardır.

Soru: 19 Ocak 2009 tarihinde saat 11.41'de Fatma [diye birisi] ile yaptığımız telefon görüşmesinde; sizin "Ne zaman geldin? Ne zaman dönüyorsun" diye sorduğunuz, Fatma'nın da size "Oya'dayım; gelecek haftaya ya 28'i ya da 29'unda Nurten'deyiz" dediği, sizin de "Tamam, Fatma abla" dediğiniz, Fatma'nın "Çünkü sen de oraya gidememişsin" dediği, sizin de "uzun bir süre Oya'da kaldın ...o geldi mi?" dediğiniz, Fatma'nın "O gelmedi, onlar gelecekler ve ardından İngiltere'ye gidecekler ve ben daha sonra oraya gideceğim" dediği ve devamında Fatma'nın "O halde bu çarşamba değil, haftaya Çarşamba" dediği ve sizin de "28'i gibi, tamam" dediğiniz, Fatma'nın da "Ya 28'i ya da 29'u. Nurten sabahleyin beni aradı ve bende Belkıs'ın numarası yok dedi" dediği tespit edilmiştir.

Kendisiyle konuştuğunuz Fatma kimdir? Aranızdaki ilişki nedir?

Kendilerinden bahsettiğiniz Oya ve Nurten kimdir? Aranızdaki ilişki nedir?

Fatma'nın söylediklerine göre, İngiltere'ye gidecek olan şahıslar kimlerdir? Bu şahısların ÇYDD ile ilişkisi nedir?

Sizin buluşmanızın amacı neydi?

Cevap: Fatma, Oya ve Nurten benim arkadaşlarımdır, kendileri benden yaşça büyüktürler ve bu kişilerin ÇYDD ile herhangi bir ilgisi yoktur.

(...)"

4. 55844/09 No.'lu başvuruyu yapan başvurana hakkında

"Haklarımı anladım. Emniyette, susma hakkımı kullandım, şu anda ifade vermek istiyorum.

Soru: [Ergenekon] soruşturması kapsamında, şüphelilerden ele geçirilen dokümanlarda, özellikle örgütün anayasasını teşkil eden "Ergenekon" isimli doküman ve diğer birçok dokümanda, sivil toplum örgütlerinden bahsedilerek, sivil toplum örgütlerinin önemi, işlevi ve toplum üzerindeki etkileri anlatılmış ve örgütün kendi sivil toplum örgütlerini oluşturması ve ülkemizde var olan sivil toplum örgütlerini kontrol altına alması gerektiği belirtilmiştir.

Örgüt dokümanlarından olan "Lobi" isimli dokümanda, Lobi'nin geniş halk kitlelerine yönelik faaliyetlerinde, üniversite öğrencilerinin ve büyük kentlerin varoş mahallelerinde ve Güneydoğu Anadolu'da yaşayan sahipsiz gençlerin, Kemalist ideolojisi ve ülke çıkarları doğrultusunda örgütlenmesi gerektiği belirtilmiştir.

- "Dinamik - Ulusal Güç Birliği", "Kemalist Hareket" ve "Devletin Yeniden Yapılandırılması" isimli dokümanlarda, Türk gençliğinin sivil toplum örgütleri vasıtasıyla yeniden kazanılması gerektiği, halkın örgütlenmesinin iki yolla olacağı, birinci [yolun] siyasal iktidarı amaçladığı ve ikinci [yolun] ise "öncü" örgütlerin, Atatürkçü Düşünce Derneği ve Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği örgütleri gibi önder olarak hareket edebilmeleri amacıyla bu öncü örgütler [ile] birlikte hizmet edebilecek olan - özellikle işçi ve memur sendikaları [ile] sanatkâr, tabip, mühendis, mimar ve avukat odaları gibi - halk örgütlerinin oluşturulmasından [ibaret olabileceği] belirtilmiştir.

Cevap: Bana okuduğunuz dokümanlar ile ilgili olarak [hiçbir şey bilmiyorum], bunları ilk defa [duyuyorum].

Soru: Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği olarak, halkların ve kitlelerin örgütlenmesini amaçlayan faaliyetlere katıldınız mı? Şayet katıldıysanız, bu faaliyetler nelerdir ve [bu faaliyetlerin uygulanması için] kim talimat vermiştir?

Cevap: Üyesi olduğum derneğin amacı, eğitim faaliyetleri gerçekleştirmektir ve bunu kanunlara tamamen uygun şekilde yapmaktadır. Derneğin halkın örgütlenmesine ilişkin herhangi bir faaliyeti yoktur.

(...)

Soru: Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği tarafından düzenlenen hangi faaliyetlere (mitingler, yürüyüşler vb.) katıldınız?

Cevap: Çağlayan'da 2007 yılının Nisan ayında düzenlenen [Cumhuriyet] Mitingine ve ardından Samsun'da düzenlenen bayraklı mitinglere katıldım. Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği'nin bu mitinglerdeki resmi statüsünü bilmiyorum.

Soru: Bu faaliyetlerin amacı nedir ve bu faaliyetleri düzenlemekle kim görevliydi?

Cevap: Bu mitinglerin duyurusu e-posta yoluyla yapılmıştır ve [derneğin] üyeleri davet edilmiştir. Bu faaliyetleri düzenlemekle kimin görevli olduğunu bilmiyorum.

Soru: [*Ergenekon*] soruşturması kapsamında bugüne kadar elde edilen delillerden, örgütün, özellikle A.D.D., K.M.D., V.K.G.B.D., B.H.B. ile U.B.H.P., A.U.U.D.P., Ç.Y.P., B.K.K.P. ve U.P.G.B. isimli dernekler gibi çok sayıda dernek kurduğu, bu dernekleri kontrol altına aldığı veya yönettiği ve bu bağlamda, *Ergenekon* terör örgütünün iddia edilen üyeleri hakkında [polis] operasyonlarının yürütüldüğü anlaşılmaktadır.

Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği'nin, yukarıda belirtilen dernekler veya başka herhangi bir kuruluş ile resmi ya da gayri resmi bir birlikteliği (özellikle ortak miting düzenleme, yürüyüş yapma vb.) var mıdır?

Cevap: Bu konuda herhangi bir bilgim yoktur.

(...)

Soru: *Cumhuriyet Çalışma Grubu* hakkında bilginiz var mı? Açıklayınız.

Cevap: Bu ifadeyi ilk defa duyuyorum.

(...)

Soru: Bu [Cumhuriyet] Mitinglerinin *Ergenekon* silahlı terör örgütü yöneticileri tarafından alınan kararlar sonucu düzenlendiğini biliyor musunuz?

Cevap: Duyarlı bir vatandaş olarak bu mitinglere katıldım. [Bu mitinglere herhangi bir örgütün almış olduğu bir karar nedeniyle katılmadım].

(...)

Soru: [Sizin] derneğiniz tarafından yürütülen faaliyetlerin finansmanını nasıl sağlıyorsunuz [ve bu finansmanın kaynağı nedir]?

Cevap: ÇYDD, eğitim faaliyetleri yürütmektedir. [ÇYDD'nin çalışmaları], bursların verilmesi, anaokulları ile çocuk parklarının kurulması ve devlet okullarının inşa edilmesinden ibarettir. Biz bu çalışmaları gerçekleştirmek için sponsorluk yapmaları amacıyla büyük şirketlerle görüşüyoruz. (...) Ayrıca, [derneğin] kişisel bağışları kabul ettiğini biliyorum.

Soru: Derneğiniz kimlere ve hangi koşullarda burslar vermektedir? Sizin [burs verebileceğiniz] kişilerin [seçilmesine yönelik] kriterler nelerdir?

Cevap: Dernek, çok çocuklu bir aileden gelmeleri ve yoksul olmaları koşuluyla bütün öğrencilere eğitim bursları vermektedir.

(...)

Soru: Şüpheli T.Ö.den ele geçirilen dokümanlar arasında Cumhurbaşkanı'na yönelik iki mektup bulunmuştur.

Bu mektuplarda, ÇYDD ve ÇEV'in yasadışı faaliyetleri anlatılmıştır. Bu bağlamda, DEV-GENÇ'e mensup olan eski militanların ve PKK terör örgütü üyelerinin ÇYDD ve ÇEV bünyesinde hüküm sürdükleri, [bu derneklerin] PKK örgütü üyelerine [usulsüz şekilde] burslar verdikleri ve PKK örgütü üyelerinin "Dünya Kiliseler Birliği'nden" ve birçok yabancı kuruluştan para yardımları aldıkları belirtilmiştir.

PKK terör örgütü üyelerine ve DEV-GENÇ'in militanlarına verilen burslar hakkında bilginiz var mı?

Cevap: Yasadışı bir örgüte mensup olan, dernek üyeleri veya bursiyerlerin bulunduğu dair herhangi bir bilginiz yoktur.

Soru: Dernek bünyesinde bulunduğunuz dönemde, [yasadışı örgütlere üye olan] kişilere burs verildiğine ya da başka şekilde yardımda bulunulduğuna tanık oldunuz mu? Bu anlamda herhangi bir bilginiz oldu mu?

Cevap: Yasadışı örgütlere mensup olan kişilere [ÇYDD tarafından burslar] verildiğine dair herhangi bir bilginiz yoktur.

Soru: ÇYDD'nin "Dünya Kiliseler Birliği" ile herhangi bir irtibatı var mıdır? Eğer varsa, bu ilişkinin mahiyeti nedir?

Cevap: [Bu konuda] herhangi bir bilgim yoktur.

Soru: 9 Mayıs 2008 tarihinde saat 13.24'te T.S. ile yaptığımız konuşmada, Rotary Klübü ile bir randevunuz olduğundan bahsetmişsiniz (...) Bu konuşmadan, derneğinizi Rotary Klübü ile ortak bir proje planladığı anlaşılmaktadır. Bu projeyi ve projenin finansmanını nasıl açıklarsınız?

Cevap: Derneğin faaliyetleri çerçevesinde, zaman zaman, Rotary Kulüpleri ve Lions Kulüpleri [kendilerinin] sponsor oldukları ortak çalışmalar teklif etmektedirler. Bu konuşmanın detaylarını gerçekten hatırlamıyorum. Bununla birlikte, muhtemelen, öğrenciler için bir yurt inşa ettirmek isteyen Rotary Klübünün teklifi [söz konusuydu]. (...)

Soru: ÇYDD'nin tüzüğünde yer alan ifadelerle göre, bu dernek [öğrenci] yurtları kurabilmekte midir? (...)

Cevap: Bu konuda herhangi bir bilgim yoktur.

Soru: Ö.S.O. ve H.G.E.yi tanıyor musunuz? [Bu şahıslarla] herhangi bir ilişkiniz var mıdır?

Cevap: Ne Ö.S.O.yu ne de H.G.E.yi tanımıyorum.

Soru: Sekiz sayfadan oluşan, "Ata Evleri Projesi" başlıklı doküman, *Ergenekon* silahlı terör örgütü hakkında yürütülen soruşturma kapsamında yakalanan sanık M.A.nın evinde bulunmuş ve el konulmuştur.

Cumhuriyet İçin İletişim Platformu Moderatörü Ö.S.O.'nun ismi ve Sivil Toplum Örgütleri'nin Ulusal Dernekler Birliği'nin Genel Sekreteri G.E.'nin ismi, ["Ata Evleri Projesi" başlıklı] dokümanı hazırlayan kişilerin isimleri arasında yer almaktaydı.

Söz konusu dokümanın incelenmesinin ardından, dinci kadroların son yıllarda devlet yönetimini ele geçirdikleri kaygısıyla, karşıt bir ideolojiye sahip olan üniversite öğrencileri arasından dar gelirli olanların bulunması, bu öğrencilerin çeşitli yollarla desteklenecek olan evlere yerleştirilmeleri ve daha küçük yaşta olan öğrencilere belli bir ideolojiye göre eğitim verilmesi gerektiğinin belirtildiği tespit edilmiştir. Bu projeye göre, projenin uygulanması gereken yerlerde yerel dernekler tarafından ortak bir hesap aç[tır]ılması öngörülmüştür ve [bu proje ile ilgili] şartlı bağışlar "Ata Evleri" yararına ödenebilecektir. Görevleri açıkça belirtilen ve aşama sırasınca düzenlenen bir örgüt söz konusuydu. Bu projenin sorumlularının, dernekler, sivil toplum örgütleri, iş adamları ve

kendi yakın çevreleri ile görüşmeler yaparak, finansal desteğin sürekliliğini sağlamak amacıyla gereken çabayı göstermeleri gerekmektedir.

"Ata Evleri" başlıklı dokümanın veya sözü edilen projenin [varlığı] hakkında bilginiz var mı? Bu kapsamda herhangi bir faaliyete katıldınız mı?

Cevap: Bu konuda herhangi bir bilgim yoktur.

(...)"

20. Kısacası, başvurular, yasadışı örgüte mensup olduklarını kabul etmemişler ve serbest bırakılmalarını talep etmişlerdir.

21. Başvuruların sorgulanmalarının ardından, 15 Nisan 2009 tarihinde, Cumhuriyet savcısı, ilgililerin serbest bırakılmasına karar vermiştir.

22. 2 Kasım 2010 tarihli kovuşturmayaya yer olmadığına dair kararlar, Cumhuriyet savcısı, başvuruların yasadışı bir örgüte üye olduklarını gösteren herhangi bir delilin bulunmadığı sonucuna varmıştır.

II. İLGİLİ İÇ HUKUK

23. Olayların meydana geldiği dönemde yürürlükte olduğu şekliyle, Ceza Muhakemesi Kanunu'nun ("CMK") 91. maddesinin 2. fıkrası aşağıdaki gibidir:

"Gözaltına alma, bu tedbirin soruşturma yönünden zorunlu olmasına ve kişinin bir suçu işlediğini düşündürebilecek emarelerin varlığına bağlıdır."

24. CMK'nın 141. maddesinin 1. fıkrasının d) ve e) bentleri aşağıdaki gibidir:

"1) Suç soruşturması veya kovuşturması sırasında;

d) Kanuna uygun olarak tutuklandığı hâlde makul sürede yargılama mercii huzuruna çıkarılmayan ve bu süre içinde hakkında hüküm verilmeyen,

e) Kanuna uygun olarak yakalandıktan veya tutuklandıktan sonra haklarında kovuşturmayaya yer olmadığına veya beraatlarına karar verilen,

(...)

Kişiler, maddî ve manevî her türlü zararlarını, Devletten isteyebilirler."

25. Aynı kanunun 142. maddesi uyarınca, karar veya hükmün kesinleştiğinin ilgisine tebliğinden itibaren üç ay ve her halükarda karar veya hükmün kesinleşme tarihini izleyen bir yıl içinde tazminat davası açılabilmektedir.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME

I. BAŞVURULARIN BİRLEŞTİRİLMESİ HAKKINDA

26. Mahkeme, İçtüzüğü'nün 42. maddesinin 1. fıkrası uyarınca, ortaya konulan olaylar ve hukuki sorunlar bakımından benzerlik göstermelerini dikkate alarak, başvuruların birleştirilmesine karar vermektedir.

II. 55832/09 VE 55834/09 NO'LU BAŞVURULARA İLİŞKİN BAŞVURU FORMLARININ UZUNLUĞU BAĞLAMINDAKİ İTİRAZ HAKKINDA

27. Hükümet, başvurular tarafından ileri sürülen olay ve şikâyetlerin, özet halinde sunulmaksızın, sırasıyla on dört ve on altı sayfadan oluşan başvuru formlarında anlatıldığı gerekçesiyle, 55832/09 ve 55834/09 No.'lu başvuruları yapan başvuranların, İçtüzüğün 47. maddesi ve davanın açılmasına ilişkin pratik yönergenin 11. paragrafı bakımından Mahkeme'ye usulüne uygun şekilde başvurmadıklarını ileri sürmektedir. Mahkeme bu bağlamda, başvuru formlarının başvuranların avukatı tarafından doldurulduğunu belirtmekte ve dolayısıyla, başvuru formlarının İçtüzüğün 47. maddesinin gerekliliklerini yerine getirmemesi için herhangi bir sebebin

bulunmadığı kanısına varmaktadır. Hükümet bu nedenle, Mahkeme'yi yukarıda belirtilen başvuruları reddetmeye davet etmektedir.

28. Başvuranlar, Hükümetin iddiasına itiraz etmektedirler.

29. Mahkeme, mevcut davanın kendisine sunulması sırasında yürürlükte olduğu şekliyle, İçtüzüğü'nün 47. maddesine göre, bir başvuru formunun özellikle olayların bir özeti ile ihlal edildiği iddia edilen Sözleşme maddesi ya da maddelerinin bir özetini ve ilgili argümanları içermesi gerektiğini hatırlatmaktadır.

30. Somut olayda, Mahkeme, söz konusu başvuru formları çerçevesinde, başvuranların olayları açıkça anlattıklarını ve şikâyetçi oldukları Sözleşme ihlallerini açık bir şekilde belirttiklerini kaydetmektedir. Dolayısıyla, Mahkeme, başvuranların şikâyetlerinin İçtüzüğü'nün 47. maddesinin 1. fıkrasına uygun olarak ileri sürüldüğünü saptamaktadır. Hükümet tarafından ileri sürülen pratik yönergenin hükmüne ilişkin olarak Mahkeme, Hükümetin bu konudaki değerlendirmesinin Sözleşme'nin 35. maddesinde ifade edilen kabul edilebilirlik kriterleri arasında yer almadığını vurgulamaktadır. Dolayısıyla, Hükümetin yukarıda belirtilen başvuruların yalnızca çok uzun yazıldığı gerekçesiyle reddedilmesini talep etmesi için herhangi bir dayanağı bulunmamaktadır. Bu sebeple, Hükümetin itirazını reddetmek gerekmektedir (bk., aynı anlamda, *Levent Bektaş/Türkiye*, No. 70026/10, § 31, 16 Haziran 2015).

III. SÖZLEŞME'NİN 5. MADDESİNİN 1. FIKRASININ İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI HAKKINDA

31. Başvuranlar, yasadışı bir örgüte mensup olma suçunu işlediklerine dair haklarında şüphelenilmesini gerektirecek inandırıcı nedenlerin bulunduğunu gösteren ve dolayısıyla, gözaltına alınmalarını haklı çıkaran herhangi bir delil unsurunun bulunmadığını iddia etmektedirler. Başvuranlar

bu bağlamda, Sözleşme'nin 5. maddesinin 1. fıkrasının ihlal edildiğini ileri sürmektedirler. Söz konusu madde aşağıdaki gibidir:

"1. Herkes özgürlük ve güvenlik hakkına sahiptir. Aşağıda belirtilen haller dışında ve yasanın öngördüğü usule uygun olmadan hiç kimse özgürlüğünden yoksun bırakılamaz:

(...)

c) Kişinin bir suç işlediğinden şüphelenmek için inandırıcı sebeplerin bulunduğu veya suç işlemesine ya da suçu işledikten sonra kaçmasına engel olma zorunluluğu kanaatini doğuran makul gerekçelerin varlığı halinde, yetkili adli merci önüne çıkarılmak üzere yakalanması ve tutulması;

(...)"

32. Hükümet, bu iddiayı kabul etmemektedir.

A. Kabul edilebilirlik hakkında

33. Hükümet, iç hukuk yollarının tüketilmediğini ileri sürmektedir. Hükümete göre, başvuranların CMK'nın 141. maddesinin 1. fıkrasının e) bendine dayanarak, tazminat davası açması gerekmektedir.

34. Hükümet, Türk Yargıtay'ının içtihadına göre, kanuna uygun olarak gözaltına alınan ve haklarında kovuşturmayaya yer olmadığına dair karar verilen kişilerin maddi ve manevi her türlü zararın ödenmesini talep edebileceklerini belirtmektedir. Bu bağlamda, Hükümet, Yargıtay tarafından verilen iki kararı sunmaktadır.

35. Başvuranlar, Hükümetin iddiasına itiraz etmektedirler. Birinci başvuran, gözaltına alınmasının kanuna uygun olarak değerlendirilemeyeceğini ileri sürmektedir. Diğer başvuranlar, bu hukuk yolunun kullanılmasının, maruz kaldıklarını iddia ettikleri özgürlükten yoksun bırakmanın yasaya aykırılığının tespit edilmesine imkân vermediği gerekçesiyle, Hükümet tarafından dile getirilen tazminat davasını açmakla yükümlü olmadıklarını iddia etmektedirler.

36. Mahkeme, başvuruların, gözaltına alınmalarının yasaya aykırı olduğu ve bilhassa Sözleşme'nin 5. maddesinin 1. fıkrasının c) bendinin gerektirdiği şekilde, suç işlediklerine dair haklarında şüphelenilmesini gerektiren inandırıcı sebeplerin bulunmadığı iddiasıyla şikâyet ettiklerini saptamaktadır. Mahkeme, CMK'nın 141. maddesinin 1. fıkrasının e) bendi bakımından, tutuklanan ve haklarında kovuşturmaya yer olmadığına dair karar verilen başvuruların tazminat talep etme imkânına sahip olduklarını kaydetmektedir. Bu bağlamda söz konusu hukuk yolunu; gözaltına alınan ve adli merci huzuruna makul sürede çıkarılmayan bir kişiye veya makul bir süre içinde hakkında karar verilmeyen bir tutukluya tazminat talep etme imkânı sunan, CMK'nın 141. maddesinin 1. fıkrasının d) bendinde öngörülen hukuk yolundan ayrı tutmak gerekmektedir. Bu maddenin d) bendine dayanılarak tazminat ödenmesi öncelikle, tutukluluk süresinin makul olmadığına tespit edilmesini gerektirmektedir. Mahkeme, daha önce *Demir/Türkiye* ((kabul edilebilirlik hakkında karar), No. 51770/07, §§ 20-35, 16 Ekim 2012) davasına ilişkin verdiği kararda, bu hukuk yolu hakkında bir karara varmış ve bir yandan, itiraz edilen özgürlükten yoksun bırakmanın makul olmadığına kabul edilebileceği ve diğer yandan, bir başvuran tarafından maruz kalınan zararların ödenebileceği sonucuna varmıştır. Oysa mevcut davaya özgü koşullar, (yukarıda anılan) *Demir* davasından ayrı tutulmaktadır, zira CMK'nın 141. maddesinin e) bendinin lafzına göre, özgürlükten yoksun bırakmanın yasaya aykırılığının tespit edilmesi tazminat elde edebilmek için gerekli değildir. Aksi takdirde, kanuna uygun olarak yakalanan ya da tutuklanan, ancak haklarında kovuşturmaya yer olmadığına ya da beraatlarına karar verilen kişiler de söz konusu hükmün bu bendi uyarınca tazminat talep edebilmektedirler. Mahkeme dahası, Hükümetin, delil unsurları ışığında kişinin suç işlediğine dair hakkında şüphelenilmesini gerektiren inandırıcı sebeplerin bulunup bulunmadığının tespit edilmesine imkân sağlayacak şekilde, ulusal mahkemelerin özgürlükten yoksun bırakmanın yasaya uygun olup

olmadığını inceledikleri bir davada CMK'nın 141. maddesinin e) bendinin başarılı bir şekilde ileri sürüldüğü davalara ilişkin herhangi bir örnek sunmadığını kaydetmektedir.

37. Hükümetin itirazının kabul edilemeyeceği sonucuna varılmaktadır.

38. Bu şikâyetin Sözleşme'nin 35. maddesinin 3. fıkrasının a) bendi anlamında açıkça dayanaktan yoksun olmadığını ve diğer yandan da, başka herhangi bir kabul edilemezlik gerekçesinin bulunmadığını tespit ederek, Mahkeme, bu şikâyetin kabul edilebilir olduğuna karar vermektedir.

B. Esas Hakkında

1. Tarafların iddiaları

39. Başvuranlar, terör örgütüne mensup olduklarına dair objektif bir gözlemciyi ikna edebilecek nitelikte herhangi bir olgu ya da bilginin mevcut olmadığını ileri sürmektedirler.

40. Başvuranlar dahası, adli mercilerin ve Hükümetin, suç işlediklerine dair haklarında şüphelenilmesini sağlayacak somut herhangi bir eylemi ortaya koyamadıklarını ifade etmektedirler. Başvuranlar, Hükümetin, kendileriyle herhangi bir ilgisi olmayan olaylara dayanarak, gözaltına alınmalarının Sözleşme'ye uygun olduğunu kanıtlamaya çalıştığını iddia etmektedirler.

41. Son olarak, başvuranlar, sorgulanmalarından ve Hükümetin görüşlerinden, gözaltına alınmalarının keyfi nitelik taşıdığının açıkça anlaşıldığını ileri sürmektedirler.

42. Hükümet öncelikle, başvuranların organize suçlara ilişkin ceza soruşturması kapsamında yakalanarak gözaltına alındıklarını belirtmektedir. Kendi ifadelerine göre, ilgililer, derneğin iddia edilen *Ergenekon* terör örgütü tarafından kontrol altına alındığı ve derneğin bu yasadışı örgüte yardım ettiği yönündeki şüpheler sebebiyle özgürlüklerinden yoksun bırakılmışlardır. Hükümet, haklarında herhangi bir mahkûmiyet kararı

olmadığından, başvuranlar masumiyet karinesinden yararlanmış olsalar bile, *Ergenekon* suç örgütünün iddia edilen temel hedefleri, örgütün sivil toplum kuruluşlarına ilişkin eylem planları, soruşturma kapsamında elde edilen deliller ve sanıklar arasındaki ilişkiler dikkate alındığında, başvuranların üzerlerine atılı suçu işlemiş olabileceklerine dair haklarında şüphelenilmesini gerektiren inandırıcı nedenlerin bulunduğu kanaatine objektif olarak ulaşılabileceğini ileri sürmektedir.

43. Hükümet, aynı ceza soruşturması kapsamında, derneğin çok sayıdaki üyesi ve yöneticisinin aynı gün gözaltına alındığını ve aramaların derneğin genel merkezinde ve birçok şubesinde gerçekleştirildiğini belirtmektedir. Hükümet, soruşturma sırasında elde edilen deliller dikkate alınarak, sekiz kişi hakkında ceza davasının açıldığını ve diğer şüpheliler hakkında kovuşturmaya yer olmadığına karar verildiğini eklemektedir.

44. Hükümet ayrıca, 13 Nisan 2009 tarihinde gözaltına alınan kişilerin dernek ile irtibatlı olduklarını ve derneğin bazı üyeleri ile yöneticilerinin *Ergenekon* örgütünün temel belgelerinde ismen belirttiklerini ileri sürmektedir.

45. Sonuç olarak, Mahkeme'nin konuya ilişkin içtihadını hatırlattıktan sonra, Hükümet, Mahkeme'yi Sözleşme'nin 5. maddesinin 1. fıkrasının mevcut davada ihlal edilmediği yönünde karar vermeye davet etmektedir.

2. Mahkeme'nin Değerlendirmesi

46. Mahkeme öncelikle, Sözleşme'nin 5. maddesinin 1. fıkrasının c) bendi uyarınca, yalnızca bir ceza yargılaması çerçevesinde, kişinin suç işlediğine dair hakkında şüphelenilmesini gerektirecek inandırıcı nedenlerin bulunması halinde yetkili adli makamın huzuruna çıkarılması amacıyla tutuklanmasına karar verilebileceğini hatırlatmaktadır (*Jėčius/Litvanya*, No. 34578/97, § 50, AİHM 2000-IX, *Włoch/Polonya*, No. 27785/95, § 108, AİHM 2000-XI, ve *Poyraz/Türkiye* (kabul edilebilirlik hakkında karar), No. 21235/11, § 53, 17 Şubat 2015). Tutukluluk kararının dayandırılması

gereken “makul şüphe” kavramı, Sözleşme’nin 5. maddesinin 1. fıkrasının c) bendi ile sağlanan korumanın temel bir unsurunu teşkil etmektedir. Makul şüphelerin varlığı, söz konusu kişinin üzerine atılı suçu işlemiş olabileceğine dair objektif bir gözlemciyi ikna edebilecek nitelikte olguların veya bilgilerin varlığını gerektirmektedir. Ancak, makul olarak kabul edilebilecek durumlar, somut olaya ilişkin koşulların tamamına bağlıdır (*Fox, Campbell ve Hartley/Birleşik Krallık*, 30 Ağustos 1990, § 32, A serisi No.182, *O’Hara/Birleşik Krallık*, No. 37555/97, § 34, AİHM 2001-X, *Korkmaz ve diğerleri/Türkiye*, No. 35979/97, § 24, 21 Mart 2006, *Süleyman Erdem/Türkiye*, No. 49574/99, § 37, 19 Eylül 2006, ve *Çiçek/Türkiye* (kabul edilebilirlik hakkında karar), No. 72774/10, § 62, 3 Mart 2015).

47. Mahkeme ardından, Sözleşme’nin 5. maddesinin 1. fıkrasının c) bendinin, yakalanması sırasında kişiye suçlamalar yöneltmek için soruşturma makamları tarafından yeterli delillerin toplanmasını gerektirmediğini hatırlatmaktadır. Sözleşme’nin 5. maddesinin 1. fıkrasının c) bendi uyarınca, tutukluluk süresince yürütülen soruşturmanın konusu, yakalamanın temelini oluşturan somut şüpheleri doğrulayarak ya da ortadan kaldırarak ceza soruşturmasını tamamlamaktır. Böylelikle, şüphelere yol açan olay ve olgular, mahkûmiyet kararını haklı göstermek ya da ceza soruşturması sürecinin bir sonraki aşamasında suçlama yöneltmek amacıyla gerekli olan ve ceza soruşturması sürecinin bir sonraki aşamasına konu olan olay ve olgular ile aynı düzeyde olmamalıdır (*Murray/Birleşik Krallık*, 28 Ekim 1994, § 55, A serisi No. 300-A, ve *Metin/Türkiye* (kabul edilebilirlik hakkında karar), No. 77479/11, § 57, 3 Mart 2015).

48. Mahkeme'nin görevi, hedeflenen meşru amacın izlenmesi de dâhil olmak üzere, Sözleşme'nin 5. maddesinin 1. fıkrasının c) bendinde belirtilen koşulların, kendi incelemesine tabi tutulan davada yerine getirilip getirilmediğini tespit etmekten ibarettir. Bu bağlamda, Mahkeme ilke olarak, olaylara ilişkin kendi değerlendirmesini, kendilerine sunulan delilleri değerlendirmek için daha iyi konumda olan yerel mahkemelerin

değerlendirmesinin yerine koymakla görevli değildir (*Ersöz/Türkiye* (kabul edilebilirlik hakkında karar), No. 45746/11, § 50, 17 Şubat 2015).

49. Somut olayda, Mahkeme, 13 Nisan 2009 tarihinde, başvuranların, *Ergenekon* örgütüne üye olduklarına dair haklarında şüphelenilmesi nedeniyle, söz konusu örgüt hakkında yürütülen ceza soruşturması kapsamında yakalandıklarını ve gözaltına alındıklarını saptamaktadır. Mahkeme bunun yanı sıra, savcılık tarafından sorgulanmalarının ardından, Cumhuriyet savcısının, 15 Nisan 2009 tarihinde başvuranların serbest bırakılmasına ve bu tarihten yaklaşık bir yıl altı ay sonra, 2 Kasım 2010 tarihinde de, yasadışı bir örgüte üye olduklarını gösteren herhangi bir delilin bulunmaması sebebiyle ilgililer hakkında kovuşturmaya yer olmadığına karar verdiğini kaydetmektedir.

50. Mahkeme dahası, Hükümetin görüşleri, bilhassa İstanbul Emniyet Müdürlüğü'nün 10 Nisan 2009 tarihli yazısına ilişkin dosyadaki unsurlar ve başvuranlara ilişkin sorgulama tutanakları ışığında, ilgililer hakkında duyulan şüphelere dayanak oluşturan olayların, bir yandan, ilgililerin *Ergenekon* davasında yargılanan bazı sanıklar ile bağlantılı olarak, dernek için ya da dernek ile işbirliği halinde gerçekleştirdikleri çalışmalara ve diğer yandan, ilgililerin bazı siyasi gösterilere katılmalarına ilişkin eylemlerle ilgili olduğunu tespit etmektedir.

51. Mahkeme ayrıca, tarafların, söz konusu derneğin, faaliyetlerini hâlihazırda özgürce sürdürmeye devam eden yasal bir örgüt olduğu hususuna itiraz etmediklerini kaydetmektedir.

52. Diğer taraftan Mahkeme, Hükümetin, başvuranların ve aynı şekilde 13 Nisan 2009 tarihinde gözaltına alınan diğer kişilerin, dernek ile irtibatlı oldukları ve derneğin bazı üyeleri ve yöneticilerinin, *Ergenekon* örgütünün temel belgelerinde isimleriyle belirttikleri gerekçesiyle, başvuranların özgürlükten yoksun bırakılmalarının Sözleşme'nin 5. maddesinin 1. fıkrasına uygun olduğu yönündeki iddiasını dikkate almaktadır. Bununla birlikte Hükümetin, başvuranlarla *Ergenekon* örgütü arasında bir ilişki

bulduğuna dair delil unsuru sunmamış olması sebebiyle, Mahkeme bu gerekçeyle ikna olmamıştır. Söz konusu derneğin bazı üyelerinin de yasadışı bir örgüte mensup oldukları yönündeki iddia, tek başına, tarafsız bir gözlemcinin, başvuruların yasadışı bir örgüte mensup olma suçunu işlemiş olabileceklerine dair ikna edilmesi için yeterli olarak değerlendirilemeyecektir.

53. Üstelik Mahkeme, 2 Ekim 2015 tarihli kararla, Anadolu Ağır Ceza Mahkemesi'nin, haklarında ceza davası açılan tüm dernek üyelerinin, herhangi bir suç işlemedikleri gerekçesiyle, beraat etmelerine karar verdiğini kaydetmektedir. Ayrıca Mahkeme, Ağır Ceza Mahkemesi'nin kararının gerekçesinde, söz konusu mahkemenin, dosyada yer alan delil unsurlarının bir kısmının tahrif edildiğini tespit ettiğini ve dolayısıyla, bu tahrifin iddia edilen sorumluları hakkında şikâyette bulunmaya karar verdiğini saptamaktadır.

54. Mahkeme, bu değerlendirmeler ışığında, somut olayda, ulusal makamlar tarafından ileri sürülen yasal hükümlerin yorumlanması ve uygulanmasının, başvuruların yakalanmaları ve gözaltına alınmalarının kanuna aykırı ve keyfi bir nitelik taşıması bakımından makul olmadığı kanısına varmaktadır.

55. Sözleşme'nin 5. maddesinin 1. fıkrasının ihlal edildiği sonucuna varılmaktadır.

IV. SÖZLEŞME'NİN 3. MADDESİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI HAKKINDA

56. Sözleşme'nin 2. maddesine dayanarak, başvuran Şükriye Varlık, emniyette gözaltına alındığı koşullardan şikâyet etmektedir.

Mahkeme, bu şikâyetin Sözleşme'nin 3. maddesi açısından incelenmesi gerektiği kanısına varmaktadır. Söz konusu madde aşağıdaki gibidir:

"Hiç kimse işkenceye veya insanlık dışı ya da aşağılayıcı muamele veya cezaya tabi tutulamaz."

57. Mahkeme, kötü muamelenin, Sözleşme'nin 3. maddesinin kapsamına girmesi için asgari ağırlık eşiğine ulaşması gerektiğini hatırlatmaktadır. Bu eşiğin değerlendirilmesi, davaya ilişkin verilerin tamamına, özellikle muamelenin süresi ve fiziksel veya ruhsal etkilerine ve bazen de mağdurun cinsiyeti, yaşı ve sağlık durumuna bağlıdır (bk., özellikle, *İrlanda/Birleşik Krallık*, 18 Ocak 1978, § 162, A serisi No. 25, ve *El-Masri/Makedonya Eski Yugoslav Cumhuriyeti* [BD], No. 39630/09, § 196, AİHM 2012). Muamelenin mağduru küçük düşürme ya da aşağılama amacı taşıyıp taşımadığının, Sözleşme'nin 3. maddesine ilişkin ihlal tespitini kesin olarak ortadan kaldırmaması (bk., diğerlerinin yanı sıra, *V./Birleşik Krallık* [BD], No. 24888/94, § 71, AİHM 1999-IX, ve *Svinarenko ve Slyadnev/ Rusya* [BD], No. 32541/08 ve 43441/08, § 114, AİHM 2014 (alıntılar)) sebebiyle, muamelenin uygulanma amacı ve muamelenin uygulanmasındaki niyet veya gerekçe, dikkate alınması gereken diğer etkenler arasında yer almaktadır (*Bouyid/Belçika* [BD], No. 23380/09, § 86, 28 Eylül 2015).

58. Somut olayda, Mahkeme, başvuran Şükriye Varlık'ın, gözüne alınma usulünün ve özgürlüğünden yoksun bırakılma koşullarının Sözleşme'nin 3. maddesinin gerektirdiği ağırlık eşiğine ulaştığı yönündeki iddiasını desteklemediğini gözlemlemektedir: İlgili, iddialarını desteklemek amacıyla herhangi bir delil veya emare sunmamıştır.

59. Bu şikâyetin açıkça dayanaktan yoksun olduğu ve Sözleşme'nin 35. maddesinin 3. fıkrasının a) bendi ve 4. fıkrası uyarınca reddedilmesi gerektiği sonucuna varılmaktadır.

V. SÖZLEŞME'NİN 5. MADDESİNİN 2. FIKRASININ İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI HAKKINDA

60. Başvuran Şükriye Varlık, aynı zamanda, yakalanmasının ardından yakalanma nedenlerinin kendisine bildirilmediğini iddia etmektedir. Başvuran bu bağlamda, Sözleşme'nin 5. maddesinin 2. fıkrasını ve 6. maddesini ileri sürmektedir.

Davaya ilişkin olay ve olguların hukuki nitelendirmesi konusunda takdir yetkisine sahip olan (*İstanbul ve Aydın/Türkiye* (kabul edilebilirlik hakkında karar), No. 20793/07 ve 29240/07, § 24, 29 Eylül 2015) Mahkeme, başvuranın şikâyetinin yalnızca Sözleşme'nin 5. maddesinin 2. fıkrası açısından incelenmesinin uygun olacağı kanaatine varmaktadır. Söz konusu maddenin somut olaya ilişkin kısımları aşağıdaki gibidir:

"2. Yakalanan her kişiye, yakalanma nedenlerinin ve kendisine yöneltilen her türlü suçlamanın en kısa sürede ve anladığı bir dilde bildirilmesi zorunludur."

61. Mahkeme, Sözleşme'nin 5. maddesinin 2. fıkrasının temel bir güvence sunduğunu hatırlatmaktadır: Yakalanan her kişi, yakalanma nedenleri hakkında bilgilendirilmelidir. Bu hüküm, böyle bir kişinin, Sözleşme'nin 5. maddesinin 4. fıkrası uyarınca mahkeme huzurunda özgürlüğünden yoksun bırakılmasının yasallığına itiraz edebilmesi amacıyla, ilgiliye kendisi açısından basit ve anlaşılır bir dilde, özgürlüğünden yoksun bırakılmasının hukuki ve olgusal nedenlerinin bildirilmesini gerektirmektedir (*H.B./İsviçre*, No. 26899/95, § 47, 5 Nisan 2001).

62. Mahkeme diğer yandan, Sözleşme'nin 5. maddesinin 2. fıkrasının, tutuklanan kişiye nedenlerin yazılı olarak ya da bazı özel şekillerde sunulmasını ve bilgilerin kapsamına ilişkin olarak, şüpheliye, yakalanması sırasında kendisine yöneltilen bütün suçlamaların tamamının sırasıyla

bildirilmesini gerektirmediğini hatırlatmaktadır (*Soysal/Türkiye*, No. 50091/99, § 68, 3 Mayıs 2007).

63. Somut olayda, Mahkeme, başvuran Şükriye Varlık'a hem yakalanması sırasında hem de sonrasında, terör örgütüne mensup olduğuna dair hakkında şüphe duyulduğunun bildirildiğini ve ilgilinin, bu örgütün iddia edilen bazı üyeleriyle irtibatlı olduğu yönündeki iddialar hakkında Cumhuriyet savcısının huzurunda ayrıntılı şekilde sorgulandığını tespit etmektedir.

64. Mahkeme dolayısıyla, yakalanması sırasında, yani özgürlüğünden yoksun bırakıldığı andan itibaren, başvuranın, gözaltına alınmasının hukuki ve olgusal nedenleri hakkında gerektiği gibi bilgilendirildiği kanaatine varmaktadır.

65. Başvurunun bu kısmının açıkça dayanaktan yoksun olduğu ve Sözleşme'nin 35. maddesinin 3. fıkrasının a) bendi ve 4. fıkrası uyarınca reddedilmesi gerektiği sonucuna varılmaktadır.

VI. SÖZLEŞME'NİN 6. MADDESİNİN 2. FIKRASININ İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI HAKKINDA

66. Başvuran Şükriye Varlık son olarak, gözaltına alınması sırasında masumiyet karinesi ilkesinin ihlal edilmesinden şikâyetçi olmaktadır. Başvuran özellikle, gözaltına alınması sırasında polis tarafından fotoğraflarının çekildiğini belirtmekte ve burada teröristlere uygulanan bir muamelenin söz konusu olduğunu ileri sürmektedir. Başvuranın ifadelerine göre, böylelikle, Sözleşme'nin 6. maddesinin 2. fıkrası ile güvence altına alınan masumiyet karinesi ilkesi ihlal edilmiştir. Söz konusu madde aşağıdaki gibidir:

"Bir suç ile itham edilen herkes, suçluluğu yasal olarak sabit oluncaya kadar masum sayılır."

67. Mahkeme, sanık hakkında verilen bir mahkeme kararının, ilgilinin suçluluğunun önceden yasal olarak sabit olmamasına rağmen, ilgilinin suçlu olduğu hissini yansıtmaması halinde masumiyet karinesinin ihlal edildiğini hatırlatmaktadır. Herhangi bir resmi bulgunun olmaması halinde bile, hâkimin ilgiliyi suçlu olarak gördüğünü gösteren bir gerekçe yeterli olmaktadır. Her ne kadar, Sözleşme'nin 6. maddesinin 2. fıkrasında yer verilen masumiyet karinesi ilkesi, aynı hükmün 1. fıkrasının gerektirdiği hakkaniyete uygun ceza davasının unsurları arasında yer alsa da, söz konusu ilke, yalnızca cezai alandaki usuli bir güvenceyle yetinmemektedir. Bu ilkenin kapsamı daha genişdir ve ilke, bir "mahkeme" tarafından kişinin suçunun sabit olduğuna karar verilmeden önce, devletin ya da kamu makamının herhangi bir temsilcisi tarafından, kişinin herhangi bir suçtan dolayı suçlu olduğunun beyan edilmemesini gerektirmektedir (bk., özellikle, *Allenet de Ribemont/Fransa*, 10 Şubat 1995, §§ 35-36, A serisi No. 308, *Daktaras/Litvanya*, No. 42095/98, §§ 41-42, AİHM 2000-X, *Lavents/Letonya*, No. 58442/00, § 126, 28 Kasım 2002, *Butkevičius/Litvanya*, No. 48297/99, §§ 50-52, AİHM 2002-II (alıntılar), ve *Sözen/Türkiye* (kabul edilebilirlik hakkında karar), No. 53329/12, § 17, 12 Şubat 2013).

68. Somut olayda, Mahkeme, başvuran Şükriye Varlık'ın gözüne alındığı anda çekilen fotoğrafların masumiyet karinesi ilkesine aykırı şekilde dağıtıldığını veya kullanıldığını ileri sürmediğini kaydetmektedir. Elinde bulunan unsurların tamamını dikkate alarak ve dile getirilen iddiaları incelemekle yetkili olduğundan Mahkeme, ihtilaf konusu fotoğrafların çekilmesinin masumiyet karinesi ilkesini ihlal etmediğini saptamaktadır.

69. Bu şikâyetin açıkça dayanaktan yoksun olduğu ve Sözleşme'nin 35. maddesinin 3. fıkrasının a) bendi ve 4. fıkrası uyarınca kabul edilemez olduğuna karar verilmesi gerektiği sonucuna varılmaktadır.

VII. SÖZLEŞME'NİN 41. MADDESİNİN UYGULANMASI HAKKINDA

70. Sözleşme'nin 41. maddesi uyarınca;

“Şayet Mahkeme, işbu Sözleşme ve Protokollerinin ihlal edildiğine karar verirse ve ilgili Yüksek Sözleşmeci Taraf'ın iç hukuku, bu ihlalin sonuçlarını ancak kısmen ortadan kaldırıyorsa, Mahkeme, gerektiği takdirde, zarar gören taraf lehine adil bir tazmin verilmesine hükmeder.”

A. Tazminat

71. Maruz kaldıklarını belirttikleri manevi zarar bağlamında, birinci başvuran, 10.000 avro ve diğer dört başvurandan her biri 20.000 avro talep etmektedir.

72. Hükümet, bu talepleri kabul etmemektedir.

73. Mahkeme, manevi zarar bağlamında, başvuruların her birine 2.000 avro ödenmesi gerektiği kanısına varmaktadır.

B. Masraf ve giderler

74. Birinci başvuran, masraf ve giderler için herhangi bir talepte bulunmamıştır. Dolayısıyla Mahkeme, başvurana bu bağlamda herhangi bir meblağ ödenmesinin gerekmediği kanaatine varmaktadır.

75. Buna karşın, diğer dört başvuran, yerel mahkemeler ve Mahkeme önünde yapılan masraf ve giderler için bir meblağ talep etmekte ve bu meblağın miktarının değerlendirmesini Mahkeme'nin takdirine bırakmaktadır. Söz konusu başvurular, herhangi bir kanıtlayıcı belge sunmamaktadırlar.

76. Hükümet, Mahkeme'yi bu talebi reddetmeye davet etmektedir.

77. Mahkeme'nin içtihadına göre, bir başvurana, yalnızca masraf ve giderlerin doğruluğunu, gerekliliğini ve ödenen miktarların makul olduğunu ispatlamak kaydıyla bu masraflar iade edilebilmektedir. Somut olayda,

kanıtlayıcı herhangi bir belgenin bulunmamasını ve kendi içtihadını dikkate alarak, Mahkeme, masraf ve giderlere ilişkin talebi reddetmektedir.

C. Gecikme faizi

78. Mahkeme, gecikme faizi olarak, Avrupa Merkez Bankası'nın marjinal kredilere uyguladığı faiz oranına üç puan eklemek suretiyle elde edilecek oranın uygun olduğuna karar vermektedir.

BU GEREKÇELERLE, MAHKEME, OYBİRLİĞİYLE,

1. Başvuruların birleştirilmesine;
2. Başvuruların Sözleşme'nin 5. maddesinin 1. fıkrası bağlamındaki şikâyete ilişkin kısmının kabul edilebilir olduğuna ve başvuruların geri kalan kısmıyla ilgili olarak, 55832/09 No.'lu başvurunun kabul edilemez olduğuna;
3. Sözleşme'nin 5. maddesinin 1. fıkrasının ihlal edildiğine;
4. a) Davalı devletin, başvuruların her birine, işbu kararın Sözleşme'nin 44. maddesinin 2. fıkrası uyarınca kesinleştiği tarihten itibaren üç ay içerisinde, ödeme tarihinde geçerli olan döviz kuru üzerinden Türk lirasına çevrilmek üzere, ödenmesi gereken her türlü vergi tutarı hariç olmak üzere, manevi tazminat olarak 2.000 avro (iki bin avro) ödemekle yükümlü olduğuna;
b) Söz konusu sürenin bittiği tarihten itibaren ödemenin yapıldığı tarihe kadar, bu miktarlara Avrupa Merkez Bankası'nın o dönem için geçerli olan marjinal kredi faiz oranının üç puan fazlasına eşit oranda basit faiz uygulanmasına;
5. Adil tazmine ilişkin kalan taleplerin reddine *karar vermiştir.*

İşbu karar, Fransızca dilinde tanzim edilmiş, ardından Mahkeme İçtüzüğü'nün 77. maddesinin 2. ve 3. fıkraları uyarınca, 31 Mayıs 2016 tarihinde yazılı olarak tebliğ edilmiştir.

Stanley Naismith
Yazı İşleri Müdürü

Julia Laffranque
Başkan